

D ů v o d y:

Účinky sporu rozsouzeného jsou dvojí, jednak procesněprávní, že nelze týž spor projednávatí znova, jednak hmotněprávní, že nárok rozsudkem přiznaný neb oduznáný jest mezi stranami stanoven konečně. Zahájení sporu nemá hmotněprávní účinky shora zmíněné, nýbrž jen účinky procesněprávní. Proto nenastávají účinky rozepře zahájené, když starý spor nutně také nevyřídí a neučiní zbytečným spor nový. Je-li dřívější spor jen určovacím sporem, nejde o týž nárok, vymáhá-li se novým sporem plnění. Kladná určovací žaloba, i když žalobce zvítězí, nevylučuje další spor o plnění. Ani při záporné určovací žalobě není vyloučena žaloba o plnění, když žalobce prohraje. Ovšem má vítězný rozsudek při záporné určovací žalobě hmotněprávní účinek, že neexistence práva nebo právního poměru je najisto postavena konečně a že tedy z důvodu hmotného práva žalovaný, který v určovacím sporu podlehl, nemůže uplatňovat novým sporem o plnění právo, o němž bylo určeno, že po právu není. Pokud však takový rozsudek ještě nevyšel a spor určovací záporný trvá a není tedy jisto, jak dopadne, nelze posouditi, zda spor o plnění je zbytečný, a proto nebrání námitka zahájeného záporného určovacího sporu novému sporu o plnění. Není tu ještě vázanosti stran na rozsudek určovací a nemůže se námitkou zahájení určovacího záporného sporu ještě právoplatně nerozsouzeného oprávněnému brániti ve vymáhání nároku novým sporem, zejména když by tento nárok snad zatím promlčením nebo preklusí mohl pominouti. Podle § 1497 obč. zák. přerušuje se promlčení, podá-li žalobu oprávněný, nikoli podáním záporné určovací žaloby odpůrcem. Z toho plyne, že se oprávněnému nesmí podáním záporné určovací žaloby odpůrcem znemožniti, aby podal žalobu o plnění a zabránil tak po případě preklusi nebo promlčení svého nároku. Uvedené zásady platí, když jak záporný spor určovací tak i spor o plnění byly zahájeny u soudů československých. Za tohoto stavu věci nebrání ani zahájení určovacího sporu v Německu, tedy v cizině, zahájení sporu o plnění v tuzemsku a není třeba již nyní zabývatí se otázkou, zda rozsudek o všeobecné určení, že žalobce nemá žádného nároku, vydaný v Německu, bude závazný pro československé soudy při rozhodnutí sporu o plnění, tedy zda takový všeobecný výrok určovací rozhodne v tomto případě také o neexistenci práva nyní též sporem o plnění uplatněného.

Čís. 12428.

Manželka, jejíž manžel byl zbaven svéprávnosti, není oprávněna k rekursu proti usnesení, jímž nebyla ustanovena podpůrcem ona, nýbrž osoba jiná.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, R I 160/33.)

Soud první stolice nevyhověl návrhu Heleny Ž-ové, by byl její manžel dán pod opatrovnictví pro marnotratnost a by byla ustanovena opatrovnící; vyhověl však jejímu návrhu, by byl manžel zbaven

částečně svéprávnosti pro navyklé zneužívání alkoholu a ustanovil podpůrcem Antonína Š-a. Rekursní soud k rekursu Heleny Ž-ové napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs Heleny Ž-ové.

Důvody:

Rekursní soud potvrdil na rekurs Heleny Ž-ové usnesení prvního soudu, jímž byl zamítnut její návrh, by byl její manžel úplně zbaven svéprávnosti pro marnotratnictví, takže podle § 49 odst. (4) cís. nař. ze dne 28. června 1916, čís. 207 ř. zák. jest další opravný prostředek v té příčině vůbec nepřipustný. V otázce ustanovení podpůrce není Helena Ž. účastnicí řízení, neboť nelze tvrditi, že by příslušným rozhodnutím mohla ve svých právech přímo býti dotčena, aniž lze seznati, že by, domáhajíc se toho, by ona byla ustanovena podpůrcem, uplatňovala právní zájem, by soud učinil rozhodnutí (§ 6 zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.). V té příčině může býti spolehlivým znakem jen hmotněprávní poměr určité osoby k tomu, co jest předmětem nesporného řízení, jehož výsledkem mohou býti její vlastní zájmy dotčeny. V tom směru však stěžovatelka nemůže nic uvést na odůvodnění svého návrhu. Není-li účastnicí ve smyslu § 6 zák. čís. 100/1931 sb. z. a n., není podle § 37 téhož zákona oprávněna k rekursu.

Čís. 12429.

Zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák., o ručení za škodu z provozu silostrojů.

Jde o přepravu auta ve smyslu § 4 zák., bylo-li auto připevněno k jinému autu a jím vlečeno. Lhostejno, že vlečené auto řídil jeho majitel.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, Rv I 1586/31.)

Na žalobcově osobním autu porouchal se za jízdy magnet, takže žalobce nemohl pokračovati v jízdě. Žádal proto žalobce o pomoc Josefa F-a, jenž jel kolem s nákladním autem Ervína K-a. Josef F. vzal do vleků žalobcovu auto, připojiv je k nákladnímu autu lanem. Za vlečné jízdy narazilo žalobcovu auto, řízené žalobcem, na telegrafní tyč a poškodilo se. Od místa této nehody bylo žalobcovu auto dopraveno nákladním autem domů. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na Josefu F-ovi a na Ervínu K-ovi náhrady škody z poškození auta najeťm na telegrafní tyč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: V souzeném případě nejde o dopravu ve smyslu § 4 aut. zák. Auto druhého žalovaného nedopravovalo auto žalobcovu, jež zůstalo v držbě a v moci žalobcově. Auto druhého žalovaného dalo žalobci k použití hybnou sílu, jíž žalobce použil. Ručení podle § 4 aut. zák. předpokládá, že dopravce má dopravovaný předmět v moci, že může s ním nakládati. Zvýšené ručení